

SØNDAG FOR DE FORFULGTE

«SØNDAG FOR DE FORFULGTE» 2026

PREKENREFLEKSJON

ved Gisle Skeie, sokneprest i Haslum menighet
(tidligere ansatt i Stefanusalliansen)

Tekstutvalget følger:

Tekstbok for Den norske kirke – Temagudstjeneste for forfulgte – Tekstrekke I
Evangelietekst: Joh 15,17–21

1 Evangelieteksten

17 Dette er mitt bud til dere: Elsk hverandre! 18 Om verden hater dere, skal dere vite at den har hatet meg først. 19 Hadde dere vært av verden, hadde verden elsket sitt eget. Men dere er ikke av verden. Jeg har jo utvalgt dere fra verden, og derfor hater verden dere. 20 Husk hva jeg sa til dere: En slave er ikke større enn sin herre. Har de forfulgt meg, vil de også forfølge dere. Har de holdt fast på mitt ord, vil de også holde fast på deres. 21 Alt dette vil de gjøre mot dere for mitt navns skyld. For de kjenner ikke ham som har sendt meg.

Jesus sier disse ordene under påskemåltidet i Jerusalem, den siste kvelden han deler med sine venner før han blir arrestert. Dette fellesskapet rommer denne kvelden mange forskjellige tanker og følelser på samme tid: Glede, uro, forventning, spenning, håp, misforståelser, vennskap, svik – og kjærlighet. Midt inn i alt dette sier Jesus: «Elsk hverandre!»

Fremdeles er dette Jesu ord inn i alle sammenhenger der hans venner lever sine liv, enten vi er glade eller urolige, håpefulle eller redde, frie eller forfulgte.

«Elsk hverandre!» er en gjentakelse og utdyping av det Jesus har sagt tidligere samme kveld (Joh 13): «Et nytt bud gir jeg dere: Dere skal elske hverandre. Som jeg har elsket dere, skal dere elske hverandre. Ved dette skal alle forstå at dere er mine disipler: at dere har kjærlighet til hverandre.»

I rammene av det siste fellesskapet med disiplene var Jesu ord ikke «bare» en generell oppfordring til alle om å være gode med hverandre: Jesus ga dem et *nytt* bud som handler om kjærlighet mellom disiplene. Dette står naturligvis ikke i motsetning til Jesu utvetydige budskap om nestekjærlighet på tvers av folk og tro. Men, budet er en kraftfull påminnelse om at de aldri må glemme det sentrale: Å ta vare på hverandre.

Jesu vet at dette er siste anledning til å få sagt det han må si før det er for sent. Han vet at disiplene snart skal skjule seg i frykt, når han selv festes til korset og dør. Det nye budet skal forberede disiplene på livet etter at han selv rent fysisk ikke lenger vandrer sammen med dem langs veiene i Judea og Galilea.

Det gjelder også i vår tid: Jesus vandrer ikke som kropp og menneske sammen med kristne i Irak og Iran, Laos og Vietnam, Egypt og Syria, Nord-Korea og Kina. De som vil følge Jesus, må ta vare på hverandre i vanskelige tider med motstand og urett. Den kjærligheten de viser hverandre, er i seg selv et tegn på at Jesus går med dem.

2 Kjærlighet og hat

Jesu gir disiplene et imperativ som ikke er til å misforstå: «Elsk hverandre!» De må elske hverandre, for verden kommer til å hate dem. De må ha omsorg for hverandre og holde sammen, for verden vil vise dem forakt. Så gir han dem en form for trøst ved å minne om at verden har hatet ham først.

Her åpenbares den sterke forbindelsen mellom Jesus og dem som følger ham: Gjennom deres forhold til Jesus er de utvalgt fra verden. Denne nære forbindelsen ligner forbindelsen Jesus selv har til sin Far i himmelen – noe han taler om flere ganger denne kvelden.

Men: Verdens hat skal ikke gi disiplene noen grunn til å hate tilbake. Hatet de utsettes for skal de møte med å vise hverandre kjærlighet og samhold – en kjærlighet og et samhold som forteller verden at de virkelig *er* venner og disipler av Jesus.

Her ligger det en utfordring til oss: Kan vi samles i fellesskap om det sentrale? Til tross for store forskjeller og uenigheter mellom kirker og menigheter? Til tross for at vi lever i så forskjellige verdener, i frihet eller under forfølgelse? Det er ikke alltid lett, men det er nødvendig å minne hverandre om det sentrale: Det er dypest sett *Guds* kjærlighet som får komme til uttrykk når *vi* viser kristen søskenkjærlighet.

3 En øvelse i innlevelse

Kristne diskrimineres og forfølges i mange land og områder i verden. «Søndag for de forfulgte» er en god anledning til å lytte til dem, ta deres virkelighet inn over oss og se hverandre som søsken. Det er en øvelse i innlevelse. Se det for deg:

Du bor med familien din i en småby i Iran. Det er søndag morgen, og dere rydder i huset. Du legger en hvit duk på stuebordet og plasserer deres to fineste lysesaker på duken. Dette skal være alteret deres i dag.

Så får du hjelp av barna til å finne frem alle stoler i det lille huset. Sofaen og lenestolene må også til pers. Kommer det flere enn forventet, finner dere nok plass til dem og. Men, mest sannsynlig er det de faste 13–14 personene som kommer: Tre barnefamilier, en onkel, en bestemor og en kollega.

Du gleder deg. Dette er ikke et ordentlig kirkebygg, men med enkle grep blir huset deres likevel en kirke på slike dager. Men, i dag er gleden blandet med uro: Pastoren deres kommer ikke. Han ble arrestert sist søndag, mens han ledet en husgudstjeneste hjemme hos en familie i nabobyen. I dag skulle han ha kommet hit, i stedet sitter han i fengsel.

Nå er du urolig for at politiet har dere i kikkerten, at de skal komme og avbryte samlingen og arrestere denne søndagens gudstjenesteleder: Deg.

I en preken på «Søndag for de forfulgte» er det lurt å hjelpe menigheten med å forestille seg hvordan det er å leve med frykt som følge av tro. Så finnes det mange historier fra virkeligheten som er langt mer brutale og dramatiske enn denne enkle scenen fra Iran. Hvorfor ikke fortelle en historie som virkelig får det til å «vri seg i magen» på folk?

Predikantens oppgave på denne dagen er ikke å *sjokkere* tilhørerne med grufulle historier, men å *hjelp*e dem til å leve seg inn i situasjonen til forfulgte og diskriminerte kristne. Det må gjøres med respekt for dem man snakker om – og på en måte som hjelper tilhørerne med å kjenne igjen seg selv i det de hører.

3 Løftet og senket blikk

«Søndag for de forfulgte» gir oss mulighet både til å løfte og senke blikket:

Vi *løfter* blikket ut i verden, til land og samfunn der man ikke uten videre kan fortelle åpent at man følger Jesus:

Husmenighetene i Iran eller Kina som lever under konstant overvåkning og trusler om vilkårlige arrestasjoner og ødeleggelse av kirkebygg.

De koptiske kristne i Egypt som i mange århundrer har levd som diskriminert minoritet i sitt eget land og har måttet tåle mange dødelige angrep opp gjennom årene, også i vår tid.

De få nordkoreanske kristne som ikke vet om noen andre troende og som ikke kan snakke høyt om troen sin uten å risikere fengsel, tortur og kanskje livet selv.

Familiefaren i Pakistan som etter en bagatellmessig nabokrangel ble falskt anklaget for «blasfemi» og nå sitter i fengsel med trusler om dødsdom.

De er mennesker, som oss. De er venner av Jesus, som oss. Jesus har gitt oss det samme budet: «Elsk hverandre!» Ved denne kjærligheten skal alle forstå at vi tilhører Jesus (Joh 13).

Vi *senker* blikket – ikke i skam, men i innlevelse og refleksjon.

Vi vet hvordan det er å tro på Jesus i vår egen hverdag, blant våre venner og på vår arbeidsplass.

Vi vet ikke hvordan det er å tro på Jesus i en by der vi frykter at naboene skal tyste på oss til politiet. Vi vet ikke hvordan det er å bli sendt bakerst i jobbkøen eller truet med represalier eller vold fordi vi er kristne. Men, vi kan senke blikket og leve oss inn i det. På den måten kan vi få del i noen erfaringer fra forfulgte kristne i andre land.

På Stefanusalliansens nettsider finner du mange personlige historier fra kristne som har kjent på kroppen hvordan det er å være foraktet av familie, samfunn eller myndigheter – fordi de tror på Jesus. Les noen av dem som forberedelse, og velg gjerne en eller to du vil gjenfortelle i gudstjenesten.

5 En global kjærlighetsbevegelse

Hvordan skulle folk forstå at disiplene fulgte Jesus og var annerledes? Ved at de elsket hverandre. Det er naturligvis ikke snakk om romantisk kjærlighet, men om kjærligheten mellom søsken. Så kan søsken som kjent være svært ulike, og alle søsken krangler – noe Bibelen har mange fortellinger om. Men, som oftest stikker søskenkjærligheten dypere enn det som skiller.

Det Jesus har gitt disiplene, kan bare gis videre til andre på den måten: Med kjærlighet. Evangeliet kan ikke forkynnes gjennom vold. Vi skal stå opp mot urett og kjempe for rettferdighet, men redskapene og «våpnene» vi bruker må ha kjærligheten som kilde.

«Elsk hverandre!» er et viktig bud for kristne som lever under forfølgelse. Ofte er de få og utstøtt, og de må vise hverandre omsorg, raushet og kjærlighet for å klare å stå i svært krevende livssituasjoner.

Budet er like viktig for oss som *ikke* lever under forfølgelse. Ordene om å elske hverandre gjelder ikke bare mellom de som er forfulgt, men mellom alle som følger Jesus. Vi kan være ulike i mangt, men en ting skal alltid kjennetegne oss: Vi skal ta vare på hverandre. Å se, høre og hjelpe forfulgte kristne i andre land, er uttrykk for en slik omsorg.

7 Mange roller

Søskenkjærligheten mellom troende kan komme til uttrykk på mange måter. I Jesu kropp på jorden, den verdensvide kirke, har vi ulike oppgaver.

Noen jobber «ute i felt», i umiddelbar nærhet til de som forfølges. Noen folder hendene i hjemmet eller kirken og ber for dem. Noen gir av pengene sine for å hjelpe. Noen signerer appellbrev til maktpersoner som kan gripe inn mot uretten.

Noen jobber med å påvirke autoritære myndigheter til å la troende samles fritt og få utøve troen sin i fred.

Alle kan åpne øynene, ørene og hjertet – og leve seg inn i de forfulgtes erfaringer. Det hjelper oss til å tre inn i våre søskens liv med kjærlighet – på den måten de trenger det og slik vi selv er i stand til. Da oppstår det et møte, selv over lange avstander, mellom søsken over hele verden.

I dette møtet åpenbares sannheten om hvem vi er.

Uansett hvilke friheter vi nyter godt av eller hvilke rettigheter vi er blitt fratatt:

Vi er Guds barn. Skapt av godhet, til å gjøre godt.

«Elsk hverandre!»

SJEKK RESSURSBANKEN

FORSLAG TIL SALMER, BØNNER, LITURGISKE LEDD, FORTELLINGER FRA DEN FORFULGTE KIRKE OG MYE ANNET FINNER DU PÅ STEFANUSALLIANSENS NETTSIDER:

stefanus.no

(klikk på **For menigheter** i toppmenyen)